

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ ศักดิ์สิมบุรณ์. ผลของการอภิปรายกลุ่มต่อพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- กุลชลี ภูมรินทร์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองในเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
- กุลฤดี จิตตยานันท์. การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กอายุ 0-6 ปี สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุข ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- กองสุขภาพจิต และคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. โครงการวิจัยเรื่องดัชนีชี้วัดพัฒนาการและการเจริญเติบโตในเด็กไทย พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : 2530.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. การดูแลเด็กในประเทศไทย:ตัวกำหนดและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเด็ก ก่อนเข้าโรงเรียน. เอกสารสถาบันประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. โครงการวิจัยการทำงานของสตรีกับความต้องการผู้ดูแลเด็กก่อนเข้าโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. เอกสารสถาบันประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- จักรธรรม ชรรมศักดิ์. การให้บริการเชิงรุกเพื่อสุขภาพดีที่หัวหน้า : โครงการสุขภาพดีเริ่มที่บ้าน. วารสารกองการพยาบาล. 21 (มกราคม - เมษายน 2537) :1-5.
- จามรี กลกิจโกวินท์. มาตรฐานการให้บริการตรวจสุขภาพเด็กที่สถานอนามัยและโรงพยาบาลชุมชน ในการดูแลสุขภาพเด็กแรกเกิด- 6ปี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- จ่านง อิ่มสมบุรณ์. การสนับสนุนสุขภาพดีที่หัวหน้าด้วยโครงการสุขภาพดีเริ่มที่บ้าน. วารสารกองการพยาบาล. 21 (มกราคม - เมษายน 2537) : 6-11.
- จาร์ส ปิ่นเงิน. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูในการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยทารกและวัยเดินเตาะแตะ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

- จินตนา ยูนิพันธ์. การสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางการพยาบาล. วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬา. 2 (2533) : 1-5.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การสอนสุขภาพอนามัยเป็นกลุ่ม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- ชัยวัฒน์ วงศ์อาษา. ประสิทธิภาพโครงการแม่สอนลูก. วารสารสุขภาพศึกษา. 11 (กุมภาพันธ์ 2531) : 34-43.
- ชาลิมาศ น้อยสำฤทธิ์. การดูแลบุตรของสตรีเขตเมืองของประเทศไทย. วารสารประชากรศาสตร์. 10 (มีนาคม 2537) : 85-100 .
- ชุตติมา ตีรกุละยานนท์. การเลี้ยงดูเด็กกับภาวะโภชนาการและพัฒนาการของเด็กวัย 1-5 ปี ในครอบครัวที่แม่ทำงานในชุมชนเขตเมือง และเขตชนบท จังหวัดสระบุรี. วารสารกุมารเวชศาสตร์. 31 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2535) : 140-144.
- ชุตติชัย ปานปรีชา. การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กไทย วัยแรกเกิดถึง 6 ปี : การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : กองสุขภาพจิต, 2538.
- ฐานิต อิศรเสนา และคณะ . ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กในมารดาที่พาเด็กมาประกวดสุขภาพงานกาชาด. จุฬาลงกรณ์วารสาร. 32 (มิถุนายน 2531) : 567-571.
- ฐานิต อิศรเสนา. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปกติ. ในตำรากุมารเวชศาสตร์เล่ม 1. สำหรับ จิตตินันท์ บรรณารักษ์. กรุงเทพมหานคร , 2539.
- ณัฐการ์ต หัตถพันธ์. ลำดับการเกิด. วารสารยุวประสาท. 4 (กันยายน - ธันวาคม 2536) : 23-25.
- ดวงกมล ราชบรรยงค์. ครอบครัวกับการพัฒนาเด็ก. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- ทศนา แคมมณี และคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- นงคราญ ผาสุข. จิตวิทยาเด็ก. วารสารพยาบาล. 35 (มกราคม-มีนาคม 2529) : 45-51.
- นงนุช วิทย์โชคกิติคุณ . ผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการปฏิบัติและความพึงพอใจในการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา และความผูกพันระหว่างมารดาและบุตร . วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล , 2536

- นันทนา น้าฝน. เอกลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพ. สงขลา : เทมการพิมพ์ , 2530.
- นิตยา คชภักดี. การใช้กระเป๋าสุดประเมินพัฒนาการเด็ก. ในวารสารดูแลสุขภาพเด็กแรกเกิด- 6 ปี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2537.
- นิตยา คชภักดี. พัฒนาการช่วงอายุ 0-6 ปี. ในจิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์, 2530.
- นิตยา คชภักดี. การเพิ่มพลังครอบครัวเพื่อพัฒนาเด็ก. สารสภากาพยาบาล. (มิถุนายน 2535) : 18 -21.
- นิตยา สอนสุชล. แบบแผนการเลี้ยงดูบุตรอายุ 0-24 เดือนตามเกณฑ์สภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็กของอำเภอหนองพองจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- ประกาย วิโรจน์กุล. นิยามศัพท์ทางการศึกษาพยาบาล. วารสารการศึกษานพยาบาล. 5 (กันยายน 2537) : 40-43.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประนอม รอดคำดี. การพัฒนาสุขภาพเด็ก. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประพิณ วัฒนกิจ. เครื่องมือดำเนินงานโครงการสุขภาพดีเริ่มที่บ้าน. วารสารกองการพยาบาล. 21 (มกราคม - เมษายน 2537) : 23-36.
- ประพิณ วัฒนกิจ. กลวิธีดำเนินงานบริการสุขภาพดีเริ่มที่บ้าน. วารสารกองการพยาบาล. 21 (มกราคม - เมษายน 2537) : 12-18.
- ประภา วิเชียรสิงห์. การกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาในเด็ก 3 - 5 ปี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล , 2535.
- ประเมิน นวลเทศ . ผลการสอนต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วยโรคคอกพอกประจำวัน . วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล , 2537 .
- ประสงค์ ตู้อินดา. ปัญหาการพัฒนาสุขภาพเด็กและพัฒนาการของเด็กไทย “ แนวคิดและการแก้ไขเชิงปฏิบัติการ”. วารสารกุมารเวชศาสตร์. 28 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2532) : 1-14.

- ปรียาพร วงศ์อนุตตรวิโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- พรพิมล จันทรพลับ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์วัฒนาพร, 2537.
- พวงเพ็ญ ชูหปราน. หลักการสอนผู้ใหญ่. วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬา. 1 (2532) : 68-73.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ ประสารมิตร, 2538.
- พัชรี สวนแก้ว. จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมลจำกัด, 2536 .
- พัศณี รัตนโอภาส. ผลการกระตุ้นโดยการสัมผัสต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารกในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- พูลสุข หิดานนท์. ทีมสุขภาพในการดูแลสุขภาพอนามัยประชาชนที่บ้าน. วารสารกองการพยาบาล. 21 (มกราคม - เมษายน 2537) : 19-22.
- พูลสุข สรียาภรณ์ และคณะ. พัฒนาการของเต้านม. กรุงเทพมหานคร : เอช-เอนการพิมพ์, 2532.
- ภาวณี ศรีสุขวัฒนานันท์. รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชนบท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- มลวิภา ทรงวุฒิสิต. จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.
- มาลินี จุฑารพ. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์, 2537 .
- สำยอง รัศมีมาลา และคณะ. ผลการส่งเสริมสัมพันธภาพภายหลังคลอดต่อความผูกพันระหว่างบิดาและทารกและบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาที่มีบุตรคนแรก. รามาศิลป์พยาบาลสาร. 2 (มกราคม - เมษายน 2539) : 20-29.
- วชิรา กลสิโกศล และคณะ. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท. รามาศิลป์วารสาร. 12(มกราคม-มีนาคม 2532): 27-30 .

- วิลาวัลย์ เสนารัตน์และประยงค์ ลีมีตระกูล. การดูแลสุขภาพที่บ้าน. วารสารการพยาบาล. 10 (กรกฎาคม - กันยายน 2538) : 1-6.
- วีรุณี เอกกมลกุล และคณะ . การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม . วารสารโรงพยาบาลศรีธัญญา . 2 (มกราคม - เมษายน 2537) : 5-12 .
- วารินทร์ บินโฮเซ็น. ผลการใช้คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อความรู้และการปฏิบัติตนของผู้ป่วยโรคลมชัก. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- ศรีนวล สถิตวิทยานันท์. การสอนสุขภาพอนามัยรายบุคคล. ในเอกสารการสอนชุดวิชา การเรียนการสอนสุขภาพอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2532.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. พัฒนาการเด็กวัย 6 เดือนถึง 2 ปีของชุมชนหนึ่งในสระบุรี. ในรายงาน การวิจัยเรื่องพัฒนาการของเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการโดยครอบครัว 2533:1-2.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์และชัยวัฒน์ วงอาษา. การส่งเสริมพัฒนาการโดยครอบครัว. วารสารกุมารเวชศาสตร์. 30 (มกราคม - มิถุนายน 2534) : 52-62.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กอายุ 6-24 เดือนตามเกณฑ์สภาวะความต้องการขั้นพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก. วารสารกุมารเวชศาสตร์. 34 (มกราคม- มีนาคม 2538) : 12-23.
- ศิริพร สิงห์จินดาวงศ์ . ผลการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลต่อความรู้เจตคติและการดูแลบุตร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- สนอง ศิริกุลวัฒนา . แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 -2539 . กรุงเทพมหานคร : คุณพินอักษรกิจ , 2535 .
- สร้อยสุดา วิทยากร. การคัดกรองพัฒนาการเด็กเบื้องต้น. ใน การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การกระตุ้นพัฒนาการโดยพี่เลี้ยง . คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

- สุวดี ศรีเลนวดี. จิตวิทยากับการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก. กรุงเทพมหานคร : พิสิทธ์การพิมพ์, 2530.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2538.
- สมจิต ปทุมานนท์ และชญาดา ศิริภิรมย์. ค่านิยมทางด้านสุขภาพและพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของมารดาที่มีบุตรวัยก่อนเรียน ในเขตชนบท.วารสารพยาบาลสาธารณสุข. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2537) : 40-48.
- สมชัย พงษ์ศิริพัฒน์. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการอพยพแรงงานในประเทศไทย. แรงงานพัฒนา . 24 (2539) : 8-17 .
- สมพร เทพลีธา. ครอบครัวไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2538.
- สะอาด มุ่งสิน. การเปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการใช้คู่มือการปฏิบัติของมารดาหลังคลอด ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- สุภาวดี ปันเขตวิทย์. พัฒนาการปกติของเด็กแรกเกิด - 5 ปี ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการกระตุ้นพัฒนาการโดยพี่เลี้ยง. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ , 2537.
- สุภาวดี หาญเมธี. คู่มือพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพมหานคร : แพลนพับลิชิ่ง จำกัด, 2539.
- สุภาวดี ลิมนานทร. การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน : สิ่งที่ต้องคิดในอนาคต. สารสภากาพยาบาล. 10 (กรกฎาคม - กันยายน 2538) : 7-14.
- สฤณี จันทรหอม. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดาในครอบครัวกรรมกรก่อสร้างเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดอ่างทอง. สถิติแรงงานจังหวัดอ่างทอง. อ่างทอง : สำนักงานแรงงาน จังหวัดอ่างทอง , 2538 .
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง. สรุปผลงานการส่งเสริมสุขภาพ ปีงบประมาณ 2538 จ. อ่างทอง. อ่างทอง : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง , 2538 .

- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอ่างทอง. ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดอ่างทอง. อ่างทอง : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอ่างทอง, 2539.
- เสาวณีย์ ศรีติระกุลและคณะ. การศึกษาพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนในชุมชนแออัดคลองเตย และในชุมชนตำบลห่อหมก บางยี่โท โพธิ์แดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รวมารับดีพยามาสาร. 11 (มกราคม - มีนาคม 2530) : 17-21.
- อรนันท์ หาญยุทธ. จิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อการสอนด้านสุขภาพอนามัย. ในเอกสารการสอนชุด วิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2532.
- อรพรรณ ลีอนุชวรัชชัย. การวินิจฉัยทารกและเด็กวัยก่อนเรียน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.
- อารีณา ภานุโสภณ. พยายามกับบทบาทพ่อต่อการอบรมเลี้ยงดูลูก. สารสภากาพยาบาล. ธันวาคม 2535) : 17-19 .
- อุดม ลักษณะวิจารณ์ และคณะ. ดัชนีชี้วัดพัฒนาการของเด็กไทย. รวมารับดีเวชสาร. 15 (มกราคม - มีนาคม 2535) : 63 - 69.

ภาษาอังกฤษ

- Ann, M . When is the Time Ripe for Teachings . American Journal of Nursing . 85 (1985) : 801-804.
- Ball, J. and Bindler, R. Pediatric Nursing . London : Appleton & Lange , 1995 .
- Barrera, M.E. Rosenbaum, P.L. and Cunningham, C.E. Early Home Intervention with Low-Birth-Weight Infants and Their Parents. Child Development. 57 (February 1986) : 20-23.
- Barrett, K.C. et.al. Child Development. NewYork : Mc Graw-hill, 1995.
- Berk, L.E. Child Development . Bonton : Allyn and Bacon, 1994.
- Betz, C.L. et.al. Family-center Nursing Care of Children. London : W.B. Saunder Company, 1994.

- Broom, B.L. Impact of Marital Quality and Psychological Well-being on Parental Sensitivity for First-time Mothers and Fathers : A Nursing Study. The University of Texas at Austin . 1991: 187.
- Bloom, B.S. etal. Taxonomy of Education Objectives. The Classification of Education Goals Handbook : Cognitive Domain . NewYork : Daid Mc Kay company, 1956 .
- Bradley, R.H. etal. A Reexamination of Association between Home Score and Income. Nursing Research. 43 (September - October 1994) : 260-266.
- Brazelton, T.B. Toddlers and Parents . NewYork : Bantan Doubleday Dell Publishing group INC., 1974.
- Buckenham, M.A. Student Nurse Perception of the Staff Nurse Role . Journal of Advanced Nursing . 13 (September
- Caldwell, B. and Bradley R. Using the Home Inventory to assess the family inventory. Pediatric Nursing. 14 (March - April 1988) : 97 -102 .
- Campbell, J.M. Parenting Classes : Focus on Discipline . Journal of Community Health Nursing . 9 (1992) : 192-208 .
- Capute, A.J. and Accards, P.J. Developmental Disabilities in infant and childhood. London : Panel H. Brooker Publishing Co. INC., 1991.
- Censullo, M. Strategy for Promotion Greater Responsiveness In Adolescent Parent/Infant relationships : report of a Pilot Study. Journal Pediatric Nursing. 9(October 1994): 326-332.
- Cole, E.K. Adult Education In Developing Countries . 2^{ed}. NewYork : Pergamon Press Ltd. ,1977.
- Dachman, R.S. etal. Development and evaluation of an infant-care training program with first-time fathers. Journal of Applied Behavior Analysis. 19 (Fall 1986): 211-230.
- De Cecco J.P. and Grawford, W.R. The Psychology of Learning and Instruction. Englewood Cliff, N.J. : Prentice-Hill, Inc., 1974.

- Esdalle, S.A. A Play- focused Intervention Involving Mothers of Preschoolers .
American Journal of Occupational Therapy . 50 (February 1996) : 113-123 .
- Fawizy, NW. A Psychoeducational Nursing Intervention Enhance and Affective State in Newly Diagnosis Malignant Melanoma Patients . Cancer Nursing. 18 (December 1995) : 427-438 .
- Fitzpatrick, J.J. and Whall, A.L. Conceptual Modal of Nursing. California : Appleton & Lange, 1989.
- Gagne, R.M. The Conditions of Learning . London : Holt Rinehart and Winston INC., 1985.
- Graef, J.W. and Cone T.E. Manual of Pediatric Therapeutic . Boston : Little Brown and company INC., 1980.
- Grant, A.B. The Professional Nurse Issue and Action. California : Springhouse Corporation ,1994.
- Greenberg, M.T. and Crnie K.A. Longitudinal Predictors of Development Status and Social Interaction in Premature and Full-term Infant Age Two. Journal Child Development . 59 (1988) : 554-570.
- Glascoe, F.P. and Dworkin, P.H. The Role of parents in the detection of development and Behavioral problems. Pediatrics. 95 (June 1995) : 829-839.
- Hamilton, R. and Ghatala, E. Learning and Instruction . New York : Mc Graw-hill, 1994.
- Hargrove - Huttel, R.A. Arterial Hypertension : A Nunpharmacvlogic Approach. Advancing Clinical Care . 6 (January - February 1991) : 4-10.
- Hurluck , E.B. Development Psychology : A Life Span Approach . 5th ed. New Delhi : Teta Mc Graw-Will Publishing Co., 1980 .
- Humphrey, C.J. and Milone-Nuzzo, P. Home Care Nursing An Orientation to Practice. California : Appleton & Lange , 1991.
- Jarvis, P. Adult & Continuing Education . New York : New Photoselton ,1995.

- Ireton, H. and Glascoe, F.P. Assessing Children's Reports. The Child Development Inventory. Clinical Pediatrics. 34 (May 1995) : 248-255.
- Kanitsaki, O. and Sellick, K. Clinical Nurse Teaching : An Investigation of Student Perception of Clinical Nurse Teacher Behaviours. Australian Journal of Advanced Nursing . 6 (June - August 1989) : 18-24 .
- Kater, V. Health Education in Jinja, Uganda. IMAGE. 28 (summer 1996):161-164.
- Kempe, C.H. ; Silver H.K. and O'Brien D. Current Pediatric Diagnosis & Treatment. Cannada : Lange Medical Publication , 1980.
- Laksanavicharn, U et.al. The Indicators of Psychosocial Development in Thailand. Asia-Pacific Journal of Health. 8(1995) : 27-34.
- Lewis, M. and Volmer, F. Clinical Aspects of Child and Adolescent Development. London : Lea & Febiger, 1990.
- Marks, M.G. Introductory Pediatric Nursing. Philadelphia : J.B. Lippincott company, 1994.
- Martinson , I.M. and Widmer , A . Home Healthcare Nursing . Philadelphia : W.B. Saunders, 1989 .
- Mattrey, L.L. The Use of Direct Observation in the Study of Nurse Teaching Behaviors. University of Kansas . 1990 : 208 .
- Mitchell, P.R. and Grippanndo, G.M. Nursing Perspectives and Issues. New York : Delmar Publisher INC., 1993.
- Mussen , P.H. et.al. Child Development and Personality . 6th ed . New York : Haper & Row Pubisher, 1984 .
- Nelon, W.E. et.al. Text book of Pediatric. London : WB Saunders company , 1996.
- Passarelli , C. Marketing the PNP today- care centers . Pediatric Nursing. 13(1987) :11-14.
- Rice, R. Home Health Nursing Practice Concepts and Application. London : Mosby-Year Book INC., 1996.

- Redman and Babara, K. The Process of Patient Teaching in Nursing . 3rd ed. St. Louis : The C.V. Mosby Company , 1976 .
- Roger, A. Teaching Adults. Milton Keynes : Open University Press, 1986.
- Rogers, A. Adults Learning for Development. NewYork : Cassel Education Limited, 1992.
- Rorden, J.W. Nurses as Health Teacher A Practical Guide. Philadelphia: W.B. Saunders Co., 1987.
- Rovinski, C.A. and Zastoki, D.K. Home Care : Technical Manual for the professional Nurse. Philadelphia : W.B. Saunders, 1989 .
- Rustfa, J. and Barr, L. Feasibility of Screening Young Children In Day Care Centers - A Preliminary Investigation. Public Health Report. 2(1986): 191-200.
- Salkind, N.J. Child Development. London : Holt Rinehart and Winston INC., 1990.
- Schwartz, N.E. Nutrition on Knowledge Attitude and Practice of Hight School Graduate. Journal of the American Dietetic Association. 6 (January 1975): 28-31.
- Shaffer, D.R. Developmental Psychology. California : Book/Cole Publishing company , 1993.
- Sheehan, J. The Professional Standing of Nurse Teaching : A Review of the Literature . Nurse Education Today . 6 (February 1986) : 36-41 .
- Singleton, E . Critique of Does Advertising Affect Your Nurse . Nursing Scan In Research. 6 (May - June 1993) : 17-18 .
- Sroufe, L.A. and Cooper, R.G. Child Development. New York : Alfred A. Knopf , 1988.
- Teague, B.R. et.al. High-teach Home Care for Children with Chronic Conditions:A Pilot Study. Journal of Pediatric Nursing.8 (August 1993) : 226-232.
- Van Hoozer, H.L. et.ci. The Teaching Process : Thevry and Practic in Nursing . East Norwalk : Appleton Century - Crofts . 1987 .

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนาม	ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน
1. แพทย์หญิงเรือนแก้ว กนกพงษ์ศักดิ์	นายแพทย์ประจำโรงพยาบาลราชานุกุล กรุงเทพมหานคร
2. รศ. ดร. วิณา จิระแพทย์	รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รศ. พูลสุข สรียาภรณ์	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
4. ผศ. ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถิตย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผศ. สำยอง รัตมีมาลา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
6. ดร. ไพลิน นุฏอกิจ	วิทยากรพยาบาล หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลกุมารเวช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม
7. ผศ. มณี เมื่อกวิไล	วิทยากรพยาบาล ภาควิชาการพยาบาล กุมารเวช วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
8. พ.ต.ท.หญิง ยุพิน เนียมแสง	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
9. อาจารย์ วราภรณ์ วงศ์กุลพิศาล	วิทยากรพยาบาล ภาควิชาการพยาบาล จิตเวช วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
10. อาจารย์ ทศนี อรรณารส	วิทยากรพยาบาล ภาควิชาการพยาบาล กุมารเวช วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ภาคผนวก ข.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 :137)

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิต

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

2. การทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิต ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

โดยใช้ค่า t (t-test) แบบกลุ่มประชากรสัมพันธ์กัน (Dependent Samples) โดยใช้สูตร (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์, 2536: 178)

สูตร $t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$

df = $N - 1$

เมื่อ D = ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ = ผลรวมของผลต่างคะแนนแต่ละคู่

N = จำนวนคู่

5. ตรวจสอบความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาโดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 21 (Kuder' s- Richardson' s method หรือ K.R. 21) ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 124-125)

$$\text{สูตร } r_n = \left[\frac{n_1}{n-1} \right] 1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{nS_1^2}$$

- เมื่อ k = จำนวนข้อในแบบทดสอบ
 p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง
 q = สัดส่วนของคนที่ไม่ตอบแต่ละข้อผิด = 1 - p
 S = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 เครื่องมือ คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของมารดา
  - ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา
  - ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย
  - 2.1 แผนการสอนเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี
  - 2.2 แบบทดสอบพัฒนาการของเด็กไทย (TDST)
  - 2.3 ตัวอย่างคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่อง ผลการให้ความรู้ที่บ้านเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรต่อความรู้และพฤติกรรม การส่งเสริมพัฒนาการบุตรปฐมวัยของมารดาผู้ใช้แรงงานในชนบท

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ
  - ตอนที่ 1** แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของมารดา
  - ตอนที่ 2** แบบทดสอบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา
  - ตอนที่ 3** แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา
2. มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา
3. ผู้สัมภาษณ์บอกมารดาผู้ถูกสัมภาษณ์ถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยและขอความกรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง
4. ให้ผู้สัมภาษณ์ถามข้อคำถามและเลือกคำตอบตามคำชี้แจงที่อธิบายไว้ในแต่ละขั้นตอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดา

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

สำหรับหญิง	
แบบสัมภาษณ์เลขที่(ID).....	(1-3)
1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... นามสกุล	
2. ชื่อบุตร.....	
3. ที่อยู่.....	
4. อายุของมารดา ..... ปี	<input type="text"/> (4)
5. เพศของบุตร ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง	<input type="text"/> (5)
อายุของบุตร ..... ปี ..... เดือน (วัน/เดือน/ปีเกิด	<input type="text"/> (6)
6. ระดับการศึกษา ( ) 1. ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	<input type="text"/> (7)
( ) 2. ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	
( ) 3. มัธยมศึกษาต้น	
( ) 4. มัธยมศึกษาปลาย	
( ) 5. อื่นๆ	
7. รายได้ของมารดาประมาณเดือนละ	<input type="text"/> (8)
8. รายได้ของสามีประมาณเดือนละ	<input type="text"/> (9)
9. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลบุตรวัย 2-3 ปีมาก่อนหรือไม่	<input type="text"/> (10)
( ) 1. เคย	
( ) 2. ไม่เคย	
10. ถ้าเคยท่านเคยได้รับความรู้ดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลใด	<input type="text"/> (11)
( ) 1. โรงพยาบาลจังหวัดที่เคยรับบริการ	
( ) 2. โรงพยาบาลอำเภอที่เคยรับบริการ	
( ) 3. สถานีอนามัยที่อยู่ใกล้บ้าน	
( ) 4. ผู้ใหญ่ที่ได้รับการนับถือของชุมชนที่อาศัยอยู่	
( ) 5. อื่นๆ (ระบุ)	

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตร

- คำชี้แจง** 1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรอายุ 2-3 ปีของมารดาผู้ใช้แรงงานในชนบท เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและให้ความรู้แก่มารดาต่อไป
2. ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 25 ข้อ
3. ให้ผู้สัมภาษณ์ถามข้อความที่กำหนดให้มารดาพิจารณาว่าและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เป็นคำตอบตามความเป็นจริง ซึ่งมีให้เลือก 3 คำตอบตามความหมายดังนี้
- ถูกต้อง   หมายความว่ามารดาคิดว่าข้อความในประโยคนั้นเป็นความจริง
- ไม่ถูกต้อง   หมายความว่ามารดาคิดว่าข้อความในประโยคนั้นไม่เป็นความจริง
- ไม่แน่ใจ   หมายความว่ามารดาคิดว่าข้อความในประโยคนั้นมีบางส่วนไม่เป็นความจริง

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่ถูกต้อง	สำหรับผู้วิจัย
1. เด็กที่มีพัฒนาการปกติ คือ เด็กที่สามารถตั้งไข่ได้ก่อนคลอด.....				☐ (12)
2. เด็กสามารถเลือกเลียนแบบเฉพาะการกระทำที่ดีของพ่อแม่ได้.....				☐ (13)
3. พ่อแม่ไม่ควรพูดชมเชยลูก เพราะอาจทำให้เด็กหลงและได้ใจ.....				☐ (14)
<u>จากคำถามต่อไปนี้ให้ตอบในข้อ 4-8</u> เด็กอายุ 2-3 ปีสามารถทำสิ่งต่างๆต่อไปนี้ในเรื่องใดได้บ้าง				
4. การกระโดดขาข้างเดียวเป็นสิ่งที่กระทำได้ยากสำหรับเด็กวัยนี้.....				☐ (15)
5. พับหรือม้วนกระดาษตามแบบที่ทำได้.....				☐ (16)
6. สามารถปรองพันและอาบน้ำของตนเองได้.....				☐ (17)

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่ถูกต้อง	สำหรับผู้วิจัย
7. บอกชื่ออวัยวะต่างๆทุกส่วนของร่างกายตนเองได้ครบ.....				☐ (18)
8. จะไม่ค่อยยอมแบ่งของเล่นหรือขนมของตนเองให้เพื่อน.....				☐ (19)
<u>จากคำถามต่อไปนี้ให้ตอบในข้อ 9-11</u>				
<u>ข้อใดต่อไปนี้ที่มารดาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อของเด็กอายุ 2-3 ปี</u>				
9. พ่อ-แม่ควรร่วมเด็กวัยนี้เวลาต้องขึ้น-ลงบันได.....				☐ (20)
10. ฝึกเด็กให้ใช้นิ้วมือหยิบสิ่งของชิ้นเล็กๆได้ เช่น ดิถุระตุ้มเสื่อ ผูกเชือก.....				☐ (21)
11. การหัดให้เด็กเขียนอาจรอให้เด็กเข้าอนุบาลก่อนก็ได้.....				☐ (22)
<u>จากคำถามต่อไปนี้ให้ตอบในข้อ 12-17</u>				
<u>ข้อใดต่อไปนี้ที่มารดาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญาของเด็กอายุ 2-3 ปี</u>				
12. เด็กบอกชื่อสิ่งของและอวัยวะของร่างกายได้โดยไม่ต้องสอน.....				☐ (23)
13. สอนให้เปรียบเทียบสิ่งของที่แตกต่างกันได้ เช่น ของที่มีขนาดใหญ่-เล็ก สั้น-ยาว.....				☐ (24)
14. การสอนให้เด็กร้องเพลงหรือสวดมนต์ยังเป็นเรื่องยากสำหรับเด็กวัยนี้.....				☐ (25)
15. สอนให้เด็กจับคู่สิ่งของหรือสีได้ เช่น ดินสอคู่กับกระดาษ ดอกไม้คู่กับใบไม้.....				☐ (26)
16. ฝึกให้เด็กเล่าเรื่องราวต่างๆหรือนิทานง่ายๆให้พ่อแม่ฟังได้.....				☐ (27)
17. สอนให้เด็กรู้จักและหัดนับเลขอย่างน้อยหนึ่งหลักได้.....				☐ (28)

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่ถูกต้อง	สำหรับผู้วิจัย
<p><u>จากคำถามต่อไปนี้ให้ตอบในข้อ 18-22</u> <u>ข้อใดต่อไปนี้ที่มารดาปฏิบัติเพื่อส่งเสริม</u> <u>พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองของเด็กอายุ</u> <u>2-3 ปี</u></p> <p>18. พ่อแม่ควรพาเด็กไปอุจจาระหรือปัสสาวะ และทำความสะอาดหลังขับถ่ายให้เด็กทุกครั้ง.....</p> <p>19. ฝึกไม่ให้ปัสสาวะรดที่นอน โดยให้ตีมนม และน้ำให้เพียงพอก่อนนอน.....</p> <p>20. ควรแปรงฟัน อาบน้ำ และสวมเสื้อผ้าให้ เด็กวัยนี้.....</p> <p>21. ควรให้เด็กช่วยจัดอาหารในการรับประทานอาหาร และรินน้ำใส่แก้วเอง.....</p> <p>22. ฝึกให้เด็กช่วยทำงานบ้านได้ เช่น เช็ดหรือ ถูพื้น เก็บของเข้าที่.....</p>				<p>☐ (29)</p> <p>☐ (30)</p> <p>☐ (31)</p> <p>☐ (32)</p> <p>☐ (33)</p>
<p><u>จากคำถามต่อไปนี้ให้ตอบในข้อ 23-24</u> <u>ข้อใดต่อไปนี้ที่มารดาปฏิบัติเพื่อส่งเสริม</u> <u>พัฒนาการด้านด้านสังคมของเด็กอายุ 2-3 ปี</u></p> <p>23. เป็นเรื่องยากในการสอนให้เด็กพูดขอบคุณ เมื่อเพื่อนให้เล่นของเล่นก่อนหรือให้ของ.....</p> <p>24. ยังไม่สามารถสอนให้เด็กต่อแถวรับของ หรือต่อแถวเล่นของเล่นกับเพื่อนได้.....</p> <p>25. การฝึกให้เด็กหัดพูด หัดเขียนและ ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันเป็นภาระของ พ่อแม่อย่างมาก .....</p>				<p>☐ (34)</p> <p>☐ (35)</p> <p>☐ (36)</p>

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตร

- คำชี้แจง**
1. แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตร อายุ 2-3 ปีของมารดาผู้ใช้แรงงานในชนบท เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและให้ความรู้แก่มารดาต่อไป
  2. ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ
  3. ให้ผู้สัมภาษณ์ถามข้อความที่กำหนดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบตามความเป็นจริงมีวิธีการสัมภาษณ์ดังนี้
    - 3.1 อ่านข้อความให้มารดาพิจารณาว่าปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ
    - 3.2 ตามความหมายต่อไปนี้
      - ปฏิบัติสม่ำเสมอ   หมายความว่ามารดาปฏิบัติตามข้อความในประโยคเป็นประจำ
      - ปฏิบัติเป็นบางครั้ง   หมายความว่ามารดาปฏิบัติตามข้อความในประโยคบ้างไม่ได้ปฏิบัติบ้าง
      - ปฏิบัติน้อยครั้ง   หมายความว่ามารดาปฏิบัติตามข้อความในประโยคนาน ๆ ครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการ	การปฏิบัติต่อบุตร			สำหรับผู้วิจัย
	สม่ำเสมอ	เป็นบางครั้ง	น้อยครั้ง	
1. ท่านหัดให้ลูกเดินขึ้น-ลงบันไดด้วยตัวเองโดยท่านหรือมีผู้ใหญ่ดูแลอยู่ใกล้ๆ หรือจัดให้เล่นปีนป่ายในที่ปลอดภัย.....				☐ (37)
2. ท่านหรือสามีเล่นโยนลูกบอลหรือของเล่นกับลูก.....				☐ (38)
3. ท่านหรือสามีเล่นและฝึกให้ลูกหัดยืนขาเดียวและกระโดดขาเดียว.....				☐ (39)
4. ท่านสอนการพับกระดาษเป็นรูปต่างๆ ให้ลูกและหัดให้ลูกทำตาม.....				☐ (40)
5. ท่านจัดหาดินสอและกระดาษมาให้ลูกหัดเขียนและลากเส้น หรือพาลูกไปขีดเขียนเล่นบนพื้นดินหรือพื้นทราย.....				☐ (41)

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตร	การปฏิบัติบุตร			สำหรับผู้วิจัย
	สม่ำเสมอ	เป็นบางครั้ง	น้อยครั้ง	
6. ท่านสอนให้ลูกเขียนหรือลากเส้นแบบต่างๆ เช่น ลากเส้นตรง วงกลม และสี่เหลี่ยม				☐ (42)
7. ท่านฝึกให้ลูกใช้นิ้วมือหยิบจับสิ่งของเล็กๆ เช่น ฝึกให้ตัดกระดาษ ผูกเชือก				☐ (43)
8. ท่านสอนและฝึกให้ลูกพูดบอกชื่ออวัยวะต่างๆของร่างกาย				☐ (44)
9. ท่านสอนและฝึกให้ลูกพูดบอกชื่อสิ่งของใช้ต่างๆ				☐ (45)
10. ท่านสอนและหัดให้ลูกเปรียบเทียบสิ่งของที่แตกต่างกัน เช่น ของขนาดใหญ่-เล็ก สั้น-ยาว หนัก-เบา				☐ (46)
11. ท่านเล่นจับคู่สิ่งของกับลูก เช่น ดินสอคู่กับกระดาษ ดอกไม้คู่กับใบไม้				☐ (47)
12. ท่านฝึกให้ลูกสวดมนต์หรือร้องเพลงต่างๆ โดยท่านเป็นผู้พูดหรือร้องนำ				☐ (48)
13. ท่านพูดคุยซักถามและให้ลูกเล่าเรื่องราวหรือนิทานง่ายให้ท่านฟัง				☐ (49)
14. ท่านสอนให้ลูกนับเลข โดยให้นับนิ้วมือหรือสิ่งของต่างๆ				☐ (50)
15. ท่านจัดหาของเล่นจำลองและร่วมเล่นกับลูก เช่น หม้อ เตา รถยนต์				☐ (51)
16. ท่านดูแลขณะลูกขับถ่ายและสอนให้ลูกทำความสะอาดหลังขับถ่าย				☐ (52)
17. ท่านให้ลูกดื่มน้ำเล็กน้อยและพาไปปัสสาวะก่อนนอน เพื่อฝึกไม่ให้ปัสสาวะรดที่นอน				☐ (53)
18. ท่านดูแลความสะอาดและฝึกให้ลูกล้างหน้าและอาบน้ำด้วยตัวเอง				☐ (54)

พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตร	การปฏิบัติต่อบุตร			สำหรับผู้วิจัย
	สม่ำเสมอ	เป็นบางครั้ง	น้อยครั้ง	
19. ท่านหรือสามีดูแลความสะอาดและสอน ในขณะลูกแปรงฟันเอง.....				☐ (55)
20. ท่านฝึกให้ลูกถอดและสวมเสื้อผ้าด้วย ตัวเอง.....				☐ (56)
21. ท่านฝึกให้ลูกช่วยจัดอาหารรับประทาน รินน้ำใส่แก้วและตักอาหารรับประทานเอง.....				☐ (57)
22. ท่านหัดให้ลูกช่วยทำงานบ้าน เช่น เช็ดหรือถู เก้าอี้ของเข่าที่.....				☐ (58)
23. ท่านสอนและฝึกให้ลูกต่อแถวรับของ หรือต่อแถวเล่นของเล่นกับเพื่อน.....				☐ (59)
24. ท่านสอนและหัดให้ลูกแบ่งปันของเล่น หรือขนมของตนเองให้เพื่อน.....				☐ (60)
25. ท่านสอนให้ลูกพูดขอบคุณเมื่อเพื่อนให้ เล่นของเล่นหรือได้รับของจากเพื่อน.....				☐ (61)
26. ท่านสอนให้ลูกพูดขอโทษเมื่อตนเอง ทำผิด เช่น รังแกผู้อื่น ทำสิ่งของเสียหาย.....				☐ (62)

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดี

แผนการสอน
เรื่อง
การส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

กลุ่มเป้าหมาย

สถานที่

วิธีการสอน

ระยะเวลา

ผู้รับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี

มารดาผู้ใช้แรงงานในชนบทที่มีบุตรคนแรกอายุ 2-3 ปี

บ้านของกลุ่มเป้าหมาย

การสอนรายบุคคลที่บ้านประกอบการสาธิต

ประมาณ 1 ชั่วโมง

นางสาวตติรัตน์ พัฒนาอุตสาหกรรมกิจ

เพื่อให้มารดามีความสามารถดังนี้

1. เข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 2-3 ปี
2. ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
3. มีความรู้เรื่องการพัฒนาการของบุตรที่มีอายุ 2-3 ปี
4. มีพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรที่มีอายุ 2-3 ปีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
<p>- เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับมารดากลุ่มเป้าหมาย</p> <p>- มารดาสามารถบอกความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการบุตรได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>บทนำ</p> <p>เด็กเป็นความหวังของบิดามารดาและเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ ซึ่งบิดามารดาทุกคนต้องการให้ลูกแข็งแรงสมบูรณ์ น่ารัก ฉลาด และมีพัฒนาการสมวัย สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปีเป็นระยะที่สมองกำลังเจริญเติบโตควรได้รับการเรียนรู้ สะสม และฝึกหัดประสบการณ์ต่างๆในสังคมจากการดูแลและอบรมของบิดามารดา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยพัฒนาบุตรให้เติบโตได้ดีที่สุดเท่าที่เด็กสามารถทำได้ ดังนั้นถ้าบิดามารดาเห็นความสำคัญและช่วยกันส่งเสริมพัฒนาการของบุตรตั้งแต่วัยเด็กจะช่วยพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพของสังคมต่อไป</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>- ผู้สอนกล่าวทักทายแนะนำชื่อและชี้แจงวัตถุประสงค์</p> <p>- ถามมารดาว่า “จากภาพนี้มารดาคิดว่าเด็กในภาพนี้สามารถเขียนหรือลากเส้นอะไรได้บ้าง”</p> <p>- โยงว่า “การที่บุตรจะเขียนได้เร็วขึ้นอยู่กับบิดามารดาที่จะต้องสอนและฝึกให้กับบุตร”</p> <p>- สรุปบทนำว่าบิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยให้บุตรเจริญเติบโตแข็งแรงสามารถพึ่งตนเองได้และเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป</p>	<p>- ภาพมารดาสอนให้บุตรหัดเขียน</p> <p>- ภาพบิดามารดาและบุตรกำลังดูหนังสือภาพและภาพเด็กกำลังอ่านหนังสือและนับเลขอยู่ในความคิด</p>	<p>- สังเกตความสนใจ พุศคุยและการตอบคำถามของมารดา</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
<p>- มารดาสามารถบอกความหมายของพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>ความหมายของพัฒนาการของเด็ก พัฒนาการของเด็ก คือ การที่เด็กเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และสามารถไขว่คว้าต่างๆของร่างกายให้ประสานกัน เพื่อทำสิ่งต่างๆได้มากขึ้นตามวัย เช่น การที่เด็กเริ่มหัดคลาน หัดยืน เดินและเดินขึ้นบันไดได้ตามลำดับ</p>	<p>- ชักถามและแสดงภาพเด็ก โดยถามว่า “คิดว่าเด็กในรูปที่กำลังเดินขึ้นบันไดอายุประมาณเท่าไร” เพื่อโยงเข้าสู่ความหมายของพัฒนาการ</p>	<p>- ภาพเด็กในท่าทางต่างๆ ดังนี้ เด็กคลาน เด็กหัดยืน เด็กยืน เด็กเดินและเด็กเดินขึ้นบันได</p>	<p>- สังเกตความสนใจฟังและตอบคำถาม</p>
<p>- มารดาสามารถบอกความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการบุตรได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>ความหมายและบทบาทของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการบุตร การส่งเสริมพัฒนาการของบุตร หมายถึง บิดามารดาหรือผู้ดูแลสอนและฝึกให้เด็กเรียนรู้และสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และคุณธรรม ซึ่งบิดามารดามีบทบาทช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุตร ดังนี้</p>	<p>- โยงว่า “ การที่บุตรสามารถทำสิ่งต่างๆและฉลาดสมวัยได้นั้นขึ้นอยู่กับ การดูแล และการส่งเสริม</p>	<p>- เป็นภาพในคู่มือประกอบด้วยภาพเล็กๆ และคำอธิบายมีดังนี้</p>	<p>- สังเกตความสนใจในฟัง</p>
<p>-มารดาสามารถบอกบทบาทของบิดามารดาที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการบุตรได้อย่างถูกต้อง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำเป็นตัวอย่าง เป็นสิ่งสำคัญเพราะเด็กจะได้เห็นและเลียนแบบการกระทำของบิดามารดาและคนในครอบครัวและแสดงแบบอย่างนั้น ซึ่งถ้าบิดามารดาต้องการให้เด็กเป็นอย่างไรก็ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างให้บุตรดูก่อน 2. การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่เด็ก บิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบๆตัวทั้งในเรื่องความรัก ความอบอุ่น ความรู้ และการทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างเหมาะสมตามวัย 3. การชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อเด็กทำถูกต้องหรือช่วยงาน ปกติเด็กจะกระทำตามแบบที่ได้รับ ถ้าเด็กทำดีควรให้คำชมเชย/รางวัล แต่อย่าให้รางวัลบ่อยครั้งเกินไปจะทำให้เด็กนำมาเป็นข้อต่อรองในการทำดีมากกว่าตั้งใจกระทำ 	<p>พัฒนาการบุตรตั้งแต่ยังเด็กของบิดามารดา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่บิดามารดาควรเรียนรู้บทบาทของการส่งเสริมพัฒนาการบุตรเพื่อปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมตามวัย”</p>	<p>- ภาพมารดาอ่านนิทานให้บุตรฟัง</p>	<p>-มารดาบอกบทบาทของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรได้ 3 ใน 4 ข้อ</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
- มารดาบอกวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้อย่างถูกต้อง	<p>4. การตกเดือนหรือสอนเมื่อเด็กทำผิด เช่น รังแกเพื่อน หรือทำของเสียหาย บิดามารดาควรสอนและอธิบายเหตุผลให้บุตรได้รับรู้มากกว่าการลงโทษโดยใช้อารมณ์หรือทำให้เด็กเจ็บปวดทางกาย เช่น การตี</p> <p>พัฒนาการและส่งเสริมพัฒนาการบุตรวัย 2-3 ปี</p> <p>เด็กวัย 2-3 ปีเป็นวัยที่ชอบพูดคุยซักถามและพยายามช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ซึ่งผู้ที่เป็นบิดามารดาควรทราบพัฒนาการของบุตรและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรทั้ง 5 ด้าน ดังนี้</p> <p>1. ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง การใช้กล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การยืน เดิน และวิ่ง เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการตามวัยที่บิดามารดาควรเข้าใจและส่งเสริมพัฒนาการของบุตรในด้านนี้ดังนี้</p>		<p>- ถามมารดาว่า “คิดว่าลูกของท่านซึ่งตอนนี้อายุ 2 ปีแล้วจะทำอะไรได้บ้าง” เพื่อประเมินพัฒนาการและโยงเข้าสู่พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการ 5 ด้าน</p> <p>- พูดยุติซักถามและแสดงภาพเด็ก</p> <p>- บรรยายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุปัจจุบันถึงระยะอีก 6 เดือนต่อมาทั้ง 5 ด้าน</p>	<p>- ภาพในคู่มือซึ่งประกอบด้วย</p> <p>* ภาพมารดาและบุตรโยนลูกบอลเล่น</p>	<p>- การให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของบุตร</p> <p>- มารดาบอกวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้อย่างน้อย 2 ใน 3 ข้อ</p>
	พัฒนาการของเด็ก	วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
	1. ขว้างลูกบอลไปข้างหน้าได้	<p>- บิดา-มารดาจัดหาของเล่นที่ให้เด็กโยนเล่น เช่น ลูกบอลหรือของเล่น โดยบิดาหรือมารดาต้องโยนหรือขว้างลูกบอลไปข้างหน้าหรือลงตะกร้าในระดับต่างๆให้ดูเป็นตัวอย่าง และบอกให้บุตรทำตามแบบที่บิดา-มารดาทำให้ดู เมื่อบุตรทำได้แล้ว บิดา-มารดาควรเล่นโยนและรับลูกบอลกับบุตรเป็นประจำ เพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือและแขนของเด็กในวัยนี้</p>			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
	<p>พัฒนาการของเด็ก</p> <p>2. สามารถเดินขึ้น-ลงบันไดได้เอง</p> <p>3. สามารถยืนขาเดียวกระโดดขาเดียวได้</p>	<p>วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก</p> <p>- บิดา-มารดาหัดให้บุตรเดินขึ้น-ลงบันไดเอง ในระยะแรกควรจูงมือบุตรไว้ข้างหนึ่งก่อนและอีกข้างจับราวบันไดไว้ เมื่อบุตรทำได้ดีแล้วมารดาให้บุตรได้หัดเดินขึ้น-ลงบันไดเอง โดยมีบิดา-มารดาหรือผู้ใหญ่ดูแลอย่างใกล้ชิด และจัดให้บุตรเล่นปีนหรือไต่อย่างปลอดภัยในสนาม</p> <p>- บิดา-มารดาควรฝึกโดยทำให้ดูเป็นตัวอย่างและจับมือบุตรให้หัดยืนขาเดียวก่อน ต่อมาจึงหัดโดยจับมือให้บุตรกระโดดด้วยขาเดียว และเล่นกระโดดกับบุตรหรือจัดให้บุตรเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง หรือร้องเพลงประกอบท่าทาง รวมทั้งจัดให้บุตรได้เล่นกระโดดกับเพื่อนๆ เพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อขาของเด็กวัยนี้</p>		<p>* ภาพมารดาหัดให้บุตรเดินขึ้นบันไดเอง โดยใช้มือข้างหนึ่งจับราวบันได</p> <p>* ภาพมารดาสอนให้บุตรหัดยืนขาเดียว</p>	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
-มารดาสามารถบอกและแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการมองเห็นและการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างถูกต้อง	2. คำแนะนำการมองเห็นและการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึง การมองเห็นวัตถุต่าง ๆ และรู้จักใช้มือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจับสิ่งของเล็ก ๆ ซึ่งพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก มีดังนี้		-โยงว่า“ในการทำงานของกล้ามเนื้อเล็กใหญ่ต้องมี การประสานงานอย่างเหมาะสมของกล้ามเนื้อเล็ก ๆ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกหัดให้สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามพัฒนาการของเด็ก ดังนี้” -สาธิตวิธีการและให้มารดาแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรดังนี้ 1. การสอนให้หัดเขียนลาก	-คู่มือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีดังนี้ - ภาพมารดาสอนให้บุตรหัดเขียน * กระดาษ * ดินสอ - ภาพมารดาพับกระดาษให้ดูและบุตรทำตาม * กระดาษ * ใบไม้ * ของที่บ้าน	-มารดาบอกและแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการมองเห็นและการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างน้อย 2 ใน 3 ข้อ
	พัฒนาการของเด็ก	วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
	1. จับดินสอหรือปากกาขีดเขียนอย่างได้ โดยสามารถลากเส้นตรง วงกลมและสี่เหลี่ยมได้ในเวลาต่อมา	1. เตรียมของเล่นที่ขีดเขียนได้ เช่น ดินสอ สีเทียน และกระดาษ เพื่อให้บุตรขีดเขียนหรือระบายเล่นหรืออาจชวนบุตรขีดเขียนบน พื้นดินหรือพื้นทราย 2. บิดามารดาเขียนให้ดูและบอกให้รู้จักรูปต่างๆ เช่น เส้นตรง วงกลม สี่เหลี่ยม หรือรูปภาพ 3. ช่วยจับมือบุตรลากเส้น ต่อมาให้บุตรทำตามด้วยตัวเองโดยมารดาบอกให้ทำเท่านั้น เช่น บอกว่าให้วาดรูปวงกลม หรือให้ลากเส้นตามรอยที่จุดไว้เมื่อบุตรทำได้ดีขึ้นให้ลดขนาดของจุดลงจนไม่มีจุด			
2. การคลี่ม้วนหรือพับกระดาษ	- มารดาแสดงวิธีการและให้บุตรหัดคลี่ ม้วน หรือพับกระดาษเอง เมื่อบุตรทำได้แล้วมารดาจึงเริ่มหัดให้บุตรพับกระดาษเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปกระดาษ เป็นต้น โดยจับมือบุตรพับในระยะแรกและจึงลดการช่วยเหลือลงจนบุตรสามารถทำเองได้				

* อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนสาธิตและฝึกปฏิบัติของมารดา

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล	
- มารดาสามารถแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญาได้อย่างถูกต้อง	พัฒนาการ	การส่งเสริมพัฒนาการบุตร	เส้นต่างๆ			
	3. สามารถใช้นิ้วมือในการจับสิ่งของเล็กๆ เช่น ตีดกระดุมเสื้อ รูดซิปกางเกง ผูกเชือก	- ฝึกให้เด็กใช้นิ้วมือในการตีดกระดุมเสื้อ รูดซิป กางเกง หรือจัดหาของเล่นที่ฝึกให้เด็กผูกหรือร้อยเชือกเล่น โดยมารดาทำให้อยู่เป็นตัวอย่างก่อนและจับมือให้บุตรทำตามในระยะแรกโดยสอดแทรกไปในกิจวัตรประจำวันต่างๆ		2. การสอนให้พับหรือม้วนกระดาษ 3. การสอนให้ใช้นิ้วมือหยิบสิ่งของชิ้นเล็กๆ	- ภาพมารดาสอนให้บุตรตีดกระดุมเสื้อ * เสื้อที่มีกระดุมติด	
	3. <u>ด้านการได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญา</u> หมายถึง การออกเสียง การพูดและการแสดงการโต้ตอบเมื่อได้ยินเสียง ซึ่งพัฒนาการและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยนี้ มีดังนี้		- ถามว่ามารดาเคยสังเกตไหมว่าลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คืออะไร	- ภาพในคู่มือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรมีดังนี้	- มารดาบอกและแสดงวิธีส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการได้ยินภาษาและเชาว์ปัญญาได้อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ	
พัฒนาการของเด็ก	วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก		- โยงว่า “ เด็กวัยนี้จะช่างพูดช่างถามตลอดเวลานี้เนื่องจากเด็กมีการพัฒนาด้านการได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญา”	- ภาพมารดาสอนให้บุตรบอกชื่อสี * ของใช้ในบ้าน * หนังสือภาพ		
1. ชี้อะและบอกชื่ออวัยวะต่างๆของร่างกายสัตว์เลี้ยง ของใช้ในบ้านได้และรู้จักสีอย่างน้อย 3 สี	- บิคา มารดาควรชักชวนให้บุตรดู โดยชี้และบอกให้เด็กรู้จักชื่อของอวัยวะต่างๆในร่างกาย สี ของใช้หรือสัตว์เลี้ยงในบ้าน รวมทั้งสิ่งของนอกบ้าน เช่น ต้นไม้ เครื่องบิน รถ เป็นต้น โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน เช่น ระหว่างรับประทานอาหาร อาบน้ำ แต่งตัว เล่น หรือรูปภาพแทนก็ได้ โดยระยะแรกต้องสอนซ้ำๆในจำนวนไม่มาก เพื่อให้เด็กคุ้นเคยและจึงเพิ่มจำนวนมากขึ้นเมื่อเด็กบอกได้					

* อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนสาริตและฝึกปฏิบัติของมารดา

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
	พัฒนาการ	การส่งเสริมพัฒนาการบุตร			
	<p>2. บอกชื่อ-นามสกุลของตนเองและบอกเพศได้</p> <p>3. เปรียบเทียบของใหญ่-เล็ก สั้น-ยาว หนัก-เบาและจับคู่สิ่งของได้</p>	<p>- มารดาบอกชื่อ-นามสกุลของบุตร และสอนให้บุตรพูดชื่อ-นามสกุลของตนเองตามรวมทั้งสอนให้รู้จักเพศหญิงและเพศชาย โดยยกตัวอย่างว่า มารดาคือเพศหญิงและบิดาคือเพศชาย</p> <p>1. มารดาสอนโดยใช้วัตถุที่มีขนาดเล็ก-ใหญ่ สั้น-ยาว หนัก-เบาแตกต่างกันและที่สามารถจับคู่กันได้เช่น ข้อนันใหญ่และคันเล็ก แก้วน้ำใบเล็กและใบใหญ่ ดินสอกับสมุด ข้อนกับส้อม เป็นต้น</p> <p>2. ให้มารดาแนะนำและอธิบายให้บุตรได้รู้จัก โดยเน้นคำว่า “ใหญ่หรือเล็ก” เช่น “ข้อนันนี้ใหญ่และคันนี้เล็ก” เป็นต้น</p> <p>3. ให้เล่นแยกประเภทสิ่งของโดยเปรียบเทียบของและจับคู่สิ่งของกับบุตร</p> <p>4. เมื่อบุตรทำได้ดีแล้ว มารดาควรให้บุตรได้มีส่วนร่วมในการหยิบของใช้ต่างๆ</p>	<p>- สาธิตวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรและให้มารดาแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรดังนี้</p> <p>1. สอนให้บอกชื่ออวัยวะของร่างกาย สิ่งของต่างๆ หรือสัตว์เลี้ยง</p> <p>2. สอนให้บอกชื่อ-นามสกุลของคนและคนใกล้ชิด</p> <p>3. สอนให้เปรียบเทียบสิ่งของ</p>	<p>- ภาพมารดาสอนบุตรเปรียบเทียบกล่องที่มีขนาดแตกต่างกัน</p> <p>* กล่อง</p> <p>- ภาพมารดาสอนบุตรจับคู่สิ่งของ</p> <p>* ข้อน</p> <p>* ส้อม</p> <p>* แก้วน้ำ</p> <p>* ดินสอ</p> <p>* กระจก</p> <p>* ของใช้ในบ้าน</p>	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
	พัฒนาการ	การส่งเสริมพัฒนาการบุตร			
	4. เล่าเรื่องต่างๆ ร้องเพลงหรือสวดมนต์ได้	- มารดาควรเล่านิทานให้ฟังและให้บุตรเล่าเรื่องต่างๆและสอนให้บุตรได้ร้องเพลงง่ายๆ เช่นเพลงสวัสดิ์เธอจำ เพลงนิ้วโป้งอยู่ไหน เป็นต้นหรือสวดมนต์ให้ฟังบ่อยๆและออกเสียงตามเมื่อบุตรทำได้ดีแล้วมารดาจึงร้องนำและให้บุตรร้องหรือพูดต่อ	4. สอนให้จับคู่สิ่งของ 5. สอนให้เล่าเรื่องหรือร้องเพลง 6. สอนให้นับเลขโดยการนับนิ้วมือ	- ภาพมารดาอ่านนิทานให้บุตรฟัง * นิทาน	
	5. เล่นบทบาทสมมุติได้	- มารดาจัดหาของเล่นจำลองเหมือนของใช้ในบ้านให้บุตรเล่น เช่น เคา หม้อ ตุ๊กตาหรือรถยนต์ เป็นต้น และร่วมเล่นกับลูก		- ภาพมารดาเล่นของเล่นจำลองกับบุตร	
	6. รู้จักเลขหนึ่งหลัก	- มารดาสอนและหัดให้บุตรนับเลขโดยเริ่มจากเลขหลักเดียวก่อน - บิดามารดาหาภาพสิ่งของหรือสัตว์ในเกมส์หรือหนังสือต่างๆ เช่น งูตกบันได เกมส์ต่อภาพ เป็นต้น หรือในหนังสือมาให้บุตรนับเลขในภาพหรือเกมส์นั้นๆ - มารดาบอกให้บุตรได้รู้จักก่อนและสอนให้บุตรพูดตามเป็นประจำ - เมื่อบุตรพูดได้ดีขึ้นไปแล้วให้ถามและให้บุตรตอบต่อจากนั้นจึงเพิ่มจำนวนเลขให้มากขึ้น		- ภาพมารดาสอนให้บุตรนับเลขโดยนับนิ้วมือ * นิ้วมือหรือของใช้ในบ้าน	

* อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนสาธิตและฝึกปฏิบัติของมารดา

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
<p>- มารดาสามารถบอกพัฒนาการบุตรด้านการช่วยเหลือตนเองได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>4. ด้านการช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถในการทำหรือดูแลกิจกรรมประจำวันด้วยตนเองได้ ซึ่งเด็กวัยนี้มีพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ดังนี้</p>		<p>-โยงว่า “มารดาจะเห็นได้ว่าในระยะที่เป็นทารกบุตรไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่เมื่อโตขึ้นบุตรจะช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น ซึ่งมารดาควรเข้าใจพัฒนาการและส่งเสริมพัฒนาการบุตรในด้านนี้”</p> <p>- ชักถามประกอบการแสดงภาพของเด็กในกิจกรรมต่างๆ</p>	<p>-ภาพประกอบในคู่มือ มีดังนี้</p> <p>* ภาพบุตรนั่งถ่ายอุจจาระบนกระโถนและมารดาดูแลอยู่ใกล้ๆ</p>	<p>- มารดาบอกวิธีส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านการช่วยเหลือตนเองของบุตรวัยนี้ได้อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ</p>
	พัฒนาการ	การส่งเสริมพัฒนาการบุตร			
	<p>1. สามารถช่วยเหลือตนเองในการขับถ่ายอุจจาระและปัสสาวะได้ถูกที่และทำความสะอาดหลังขับถ่ายได้</p>	<p>- บิดามารดาต้องสังเกติริยาท่าทางและถามความต้องการจะขับถ่ายของเด็ก เช่น เวลาก่อนและหลังเวลานอนพักกลางวัน และก่อนออกไปข้างนอก และพาไปป้หนึ่งกระโถนหรือเข้าห้องน้ำ</p> <p>- ดูแลช่วยเหลือถอดเสื้อผ้าและสอนการทำควมสะอาดหลังขับถ่ายทุกครั้ง โดยเน้นในเรื่องดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกการขับถ่ายให้เป็นเวลา 2. ฝึกการถ่ายอุจจาระและปัสสาวะให้ถูกที่ 3. ฝึกการทำควมสะอาดหลังขับถ่าย 4. ฝึกไม่ให้เด็กปัสสาวะรดที่นอน โดยพาไปปัสสาวะและให้ดื่มน้ำเพียงเล็กน้อยก่อนนอน 5. ถ้าบุตรถอดกางเกงไม่ทันไม่ควรลงโทษบุตรแต่ควรสอนให้บุตรเข้าใจ 			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
	<p data-bbox="470 171 605 208">พัฒนาการ</p> <p data-bbox="411 244 685 331">2.สามารถแปรงฟันเองได้</p> <p data-bbox="411 1001 685 1147">3.ล้างมือ หน้าและเท้า และอาบน้ำได้เองในเวลาต่อมา</p>	<p data-bbox="821 171 1138 208">การส่งเสริมพัฒนาการบุตร</p> <p data-bbox="707 244 1302 441">- บิดา-มารดาฝึกให้บุตรแปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง คือตื่นนอนและก่อนนอน โดยบิดามารดา สอนและช่วยบิบบยาสีฟันและการบ้วนปาก ซึ่งมีวิธีการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="707 455 1302 601">1. ถ้าเป็นฟันน้ำนมให้ใช้แปรงถูไป-มาในระยะสั้น ๆจนจนทั่วปากทั้งด้านในค้ำนอกและค้ำบนค้ำล่าง <li data-bbox="707 615 1302 776">2. ถ้าฟันแท้ให้แปรงฟันโดยบิดชนแปรงลงสำหรับฟันข้างบน และบิดชนแปรงขึ้น สำหรับฟันข้างล่าง ส่วนฟันบนค้ำล่างให้ถูไป-มา <p data-bbox="707 790 1302 987">- ถ้าบุตรไม่ยอมแปรงฟัน ควรจัดหายาสีฟันและแปรงสีฟันอันเล็กๆสวยๆวางไว้ให้บุตรหยิบใช้ได้ง่ายๆ และควรเริ่มหัดให้แปรงฟันในระยะสั้นๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มเวลาในการฝึกมากขึ้น</p> <p data-bbox="707 1001 1302 1198">- บิดา-มารดาสอนและหัดให้บุตรล้างและฟอกสบู่มือ หน้า และเท้าเองในขณะอาบน้ำ และเมื่อบุตรทำได้เองแล้วจึงให้บุตรอาบน้ำเอง โดยที่บิดา-มารดาดูแลช่วยเหลืออยู่ใกล้ๆ</p>		<p data-bbox="1548 230 1754 426">* ภาพบุตรแปรงฟันและมารดาช่วยเหลืออยู่ข้างๆ</p> <p data-bbox="1548 994 1683 1081">* ภาพเด็กอาบน้ำเอง</p>	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา		กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
	<p>พัฒนาการ</p>	<p>การส่งเสริมพัฒนาการ</p>			
	<p>4. ถอดและสวมเสื้อผ้า และแต่งตัวได้เองใน เวลาต่อมา</p>	<p>- อธิบายให้บุตรรู้จักด้านหน้าและด้านหลังของเสื้อผ้า และหัดให้ถอดและสวมเสื้อผ้า การติดกระดุม การรูขีปกางเกงเอง โดยมารดาเป็นผู้ดูแลช่วยเหลือใน ขณะที่บุตรทำและให้ชมเชยเมื่อบุตรทำได้</p>		<p>* ภาพมารดา สอนให้บุตรสวม กางเกง</p>	
	<p>5. สามารถรับประทานอาหารเองได้ เช่น ปอกกล้วย ปอกส้ม รินน้ำใส่แก้วและช่วย จัดอาหารได้</p>	<p>- บิดามารดาให้ออกาสบุตรในการจัดอาหาร รับประทานอาหารเอง รินน้ำดื่มเอง ปอกผลไม้ง่ายๆด้วย มือได้เช่นกล้วย ส้มเป็นต้น โดยมีบิดามารดาทำให้ดู เป็นตัวอย่างและให้การช่วยเหลือบุตรในระยะแรกๆ</p>		<p>* ภาพบุตรตัก อาหาร รับประทานอาหารเอง โดยมารดาอยู่ใกล้</p>	
	<p>6. สามารถช่วยเหลือ งานบ้านง่ายๆได้ เช่น ช่วยเก็บของเล่นหรือ ของใช้เข้าที่ ภูบ้าน และกวาดบ้านได้</p>	<p>- มารดาทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้บุตรเลียนแบบ และอยากทำตามบ้าง - ให้บุตรได้มีส่วนร่วมในการทำงานบ้านด้วยโดยเริ่ม จากงานง่ายๆก่อน เช่น เก็บของเล่นหรือเก็บของ เข้าที่เมื่อเลิกเล่นหรือเลิกใช้เป็นประจำ ภูบ้าน กวาดบ้าน จนบุตรสามารถช่วยทำงานบ้านง่ายๆได้ เมื่อมารดาบอกให้ทำ</p>		<p>* ภาพบุตร ช่วยมารดา ภูพื้นบ้าน</p>	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล	
<p>- มารดาสามารถแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>5. ด้านสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้ากลุ่มและการกระทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม การส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้ให้กับบุตรจะช่วยให้บุตรเข้าใจการอยู่ร่วมกันและสนใจสิ่งแวดล้อม ซึ่งพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการบุตรด้านสังคม มีดังนี้</p>	<p>- โยงว่าพัฒนาการด้านสุดท้ายที่มารดาต้องให้ความสนใจสนใจส่งเสริมเพื่อให้บุตรเติบโตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขคือการที่บุตรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม</p> <p>- ชักถามประกอบกรแสดงภาพของเด็กในกิจกรรมต่าง ๆ</p> <p>- สาธิตและให้มารดาปฏิบัติจริง</p>	<p>- ภาพประกอบในคู่มือ มีดังนี้</p> <p>- ภาพเด็กตอนแถวเล่นเครื่องเล่น</p> <p>- ภาพมารดาสอนบุตรให้ไหว้ผู้ใหญ่</p> <p>- ภาพมารดาสอนให้บุตรขอโทษเพื่อน</p> <p>- อุปกรณ์ที่ใช้</p> <p>* ดินสอและสมุด</p> <p>* แปรงสีฟัน</p>	<p>- มารดาบอกและแสดงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมได้ในเรื่องการไหว้ ขอบคุณ และขอโทษได้</p>	
	พัฒนาการ				การส่งเสริมพัฒนาการ
	<p>1. ร่วมเล่นกับผู้อื่นได้อย่างมีกฎเกณฑ์ได้ เช่น เป่ากบ ซ่อนหาและเล่นที่ต้องรอคอยได้</p> <p>2. สามารถไหว้ผู้ใหญ่ กล่าวขอบคุณและขอโทษได้</p>				<p>- ให้ออกาสให้เด็กได้เล่นเกมหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและควรสอนการเล่นอย่างถูกกติกา เช่น ไม่เอาเปรียบ รู้จักการแบ่งปันและเข้าแถวค่อคิวเล่น</p> <p>- สอนและหัดให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเลิกเล่น</p> <p>- บิถามมารดาควรเล่าหรืออ่านนิทานให้ฟังเป็นเรื่องที่ส่งเสริมให้บุตรทำดี เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่บุตร</p> <p>- สอนและหัดให้บุตรรู้จักการไหว้ผู้ใหญ่</p> <p>- สอนและหัดให้บุตรกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับของหรือเพื่อนให้เล่นของเล่นด้วย</p> <p>- สอนและหัดให้บุตรกล่าวคำขอโทษ เมื่อกระทำผิด เช่น รังแกเพื่อน หรือทำสิ่งของเสียหาย</p>

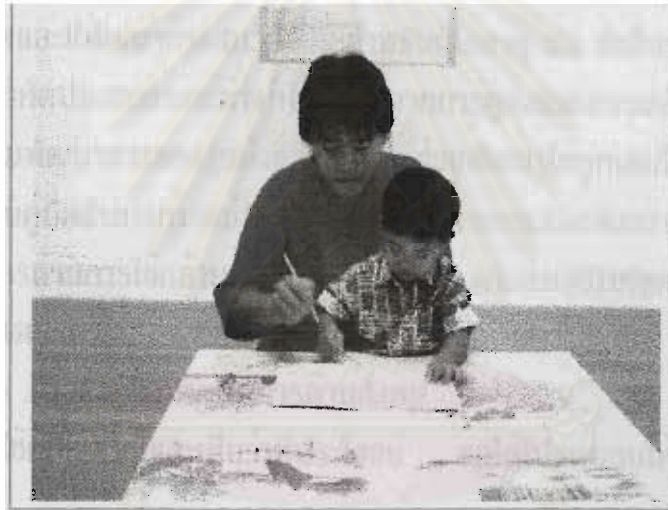
* อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนสาธิตและฝึกปฏิบัติของมารดา

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ประเมินผล
<p>- มารดาสามารถบอกประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการบุตรได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการบุตร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยพัฒนาการทำงานของกล้ามเนื้อ ภาษา และเชาวน์ปัญญา 2. ช่วยพัฒนาให้เด็กสามารถดูแลตนเองในกิจวัตรประจำวันได้ 3. ช่วยพัฒนาให้บุตรให้สามารถเข้ากับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4. สร้างความรักความผูกพันในครอบครัว 5. ช่วยให้มารดามีเวลาทำงานอื่นๆได้มากขึ้น <p>บทสรุป</p> <p>บิดา-มารดาเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการแก่บุตรในทุกๆด้านในขณะที่เด็กจะมีพัฒนาในด้านต่างๆไปพร้อมๆกัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บิดามารดาต้องเรียนรู้และให้ความสนใจปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้กับบุตรอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามวัยจะช่วยให้บุตรได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถสติปัญญาและเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของครอบครัวสังคมและประเทศชาติต่อไป</p>	<p>- โยงว่าเด็กจะมีพัฒนาการในทุกๆด้านไปพร้อมๆกัน ซึ่งบิดามารดาต้องเข้าใจและช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาถึงขั้นสูงสุดตามที่ควรจะเป็นได้ก็จะส่งผลให้เด็กได้รับประโยชน์ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชักถาม - บรรยายสรุป 	<p>- ภาพพยาบาลอธิบายประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการบุตรเป็นรายข้อแก่บิดามารดาและบุตร</p>	<p>- สังเกตความสนใจของมารดา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถาม-ตอบเกี่ยวกับประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการบุตร

คู่มือ
การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

อายุ 2-3 ปี

จัดทำโดย นางสาวตติรัตน์ พัฒนาอุตสาหกรรมกิจ

นิสิตปริญญาโท สาขาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ. ศ. 2540

ลูกเป็นความหวังของพ่อแม่และเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ พ่อแม่ทุกคนย่อมต้องการให้ลูก แข็งแรง สมบูรณ์ น่ารัก ฉลาดและมีพัฒนาการสมวัย สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปีเป็นระยะที่สมองกำลังเจริญเติบโตควร ได้รับการเรียนรู้ สะสม และฝึกหัดประสบการณ์ต่างๆในสังคมจากการดูแลและอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ซึ่งถ้าพ่อแม่เห็น ความสำคัญและช่วยกันส่งเสริมพัฒนาการของลูกตั้งแต่วัยเด็กจะช่วยพัฒนาให้ลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม

คู่มือเล่มนี้เป็นคู่มือสำหรับพ่อแม่ให้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของลูกวัย 2-3 ปีรวม 5 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเนื้อมัดใหญ่ 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านการมองเห็นและการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็ก 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านการได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญา 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้าน การช่วยเหลือตนเอง และ 5) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

หากท่านเลือกใช้คู่มือเล่มนี้และเห็นว่ามีความประโยชน์ ขอบได้โปรดมอบให้พ่อแม่หรือผู้สนใจท่านอื่นที่คิดว่า จะใช้ประโยชน์ต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี
ศศิรัตน์ พัฒนาอุตสาหกรรมกิจ

**บทบาทของบิดามารดา
ในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร**

- ★ สอนโดยการทำเป็นตัวอย่างให้ลูก   ★ ชมเชยหรือให้รางวัลแก่ลูกเมื่อลูกทำถูกต้องหรือช่วยงาน
- ★ จัดประสบการณ์ตามวัยให้แก่ลูก   ★ พูดตักเตือนและสอนอธิบายเหตุผลเมื่อลูกทำผิด

การส่งเสริมพัฒนาการด้าน การได้ยิน ภาษาและเชาว์ปัญญา

สถาบันวิทยบริการ

แม่พูดคุยชี้และบอกให้ลูกรู้จักชื่ออวัยวะของร่างกาย สิ่งของ สัตว์เลี้ยง สีต่างๆ
และชื่อ-นามสกุลของตนเองหรือคนใกล้ชิด และฝึกให้ลูกพูดบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ นั้นให้แม่ฟัง

การส่งเสริมพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง

หัดให้ลูกนั่งถ่ายบนกระโถนหรือถ่ายในท่อน้ำ และสอนให้ทำความสะอาดหลังขับถ่าย รวมทั้งฝึกไม่ให้ลูกปัสสาวะรดที่นอน โดยพาไปปัสสาวะและให้ดื่มน้ำเพียงเล็กน้อยก่อนนอน

การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

สถาบันวิทยบริการ

ให้ลูกเล่นกับเพื่อนๆ และสอนกติกาและกฎระเบียบในการเล่นที่ถูกต้องให้กับลูก
เช่น การรอคอยหรือต่อแถวเล่นของเล่น รู้จักแบ่งปันของเล่นหรือขนมให้กับเพื่อนๆ

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวตติรัตน์ พัฒนาคูตสาหกิจ เกิดวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2512
อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) จาก
วิทยาลัยบรมราชชนนีสวรรคตประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2534 สำเร็จการ
ศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการบริหารสาธารณสุข จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในปีการศึกษา 2536 และเข้ารับการศึกษาคือในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2538 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ
ระดับ 5 โรงพยาบาลป่าโมก จังหวัดอ่างทอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย